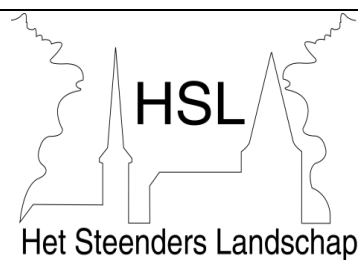

Nieuwsbrief

april 2019

secretariaat: info@hetsteenderslandschap.nl

De vereniging Het Steenders Landschap is in juni 2004 opgericht met als doel het onderhouden en verbeteren van het landschap in het gebied van de voormalige gemeente Steenderen: Steenderen, Bronkhorst, Baak, Toldijk, Rha en Olburgen. De vereniging heeft thans circa 180 leden.

Met deze Nieuwsbrief informeert het bestuur de leden periodiek over de activiteiten die door en namens HSL zijn en worden uitgevoerd.

Werkdag 16 maart j.l.

[coördinatoren: Harry Sesink, Frans Peelen en René van Eijden]

Op de laatste zaterdagse werkdag van het seizoen hebben circa 30 HSL-leden:

- geholpen bij het versnipperen van de gesnoeide takken door de HoogStamLeu in de hoogstamboomgaarden van Linzell, Massink en Addink aan de resp. Molenkolkweg (2x) en Paardenstraat;
- wilgen geknot bij de ijsbaan en een beuken heg bijgeplant bij de Ieskeet;
- 3 oude grote wilgen geknot en 12 wilgenstaken gepland aan de Steenderense kant van Toldijk.

Dat het een groot deel van de ochtend flink regende hinderde deze werkers niet, en daarvoor verdienen zij een extra compliment!

Van elke werkdag worden een verslag en foto's geplaatst op onze website, zie op: <http://www.hetsteenderslandschap.nl/werkdagen/>. De verslagen en foto's staan ook op onze Facebook-pagina.

Nieuwe leden gezocht

Onze leden zijn krachtig en vitaal - dat zien we elke werkdag weer - maar we worden toch telkens een jaartje ouder. En we hebben best veel leden die we eigenlijk nooit zien bij een HSL-activiteit. Ook willen we zoveel mogelijk achterban hebben om een serieuze gesprekspartner te blijven voor de Gemeente en andere instanties.

Daarom willen we graag ons ledenbestand uitbreiden, liefst met jongeren en vrouwen. We vragen u als HSL-lid om ons te helpen bij het werven van nieuwe leden.

Vraag uw burens en vrienden om lid te worden van HSL en om mee te werken aan het onderhoud en de verbetering van het landschap waarin wij allen wonen!

www.hetsteenderslandschap.nl/lid-of-donateur-woorden

PLANTACTIVITEITEN DOOR HSL

Weer 4 peppels bij Steenderen

[Dit stuk heeft ook in Contact gestaan, maar misschien heeft u het gemist]

Tussen Steenderen en Baak, bij de aansluiting van de dr. A. Ariënsstraat, staan sinds kort weer 4 peppels (populieren): 3 machtig grote en 1 nog kleine.

Vanaf 1929 stonden er op die hoek 4 peppels. Daarvan is er eind 2013 een omgewaaid, "en toen waren er nog drie". De resterende 3 peppels - machtig grote en indrukwekkende bomen - waren er intussen niet al te best meer aan toe. Daarom heeft de gemeente Bronckhorst in het voorjaar van 2018 die drie populieren zeer fors gesnoeid (de zogenaamde "veteranensnoei"), en alle onderbegroeiing rondom de stammen verwijderd. Daardoor kregen de stamvoeten weer licht en lucht, wat hopelijk helpt om de groei van de daar aanwezige zwammen te beperken.

Onlangs heeft Het Steenders Landschap (HSL) weer een vierde populier erbij geplant. HSL-bestuurder Harry Sesink heeft in 2013 namelijk enkele takken van de toen omgewaaid populier gered en in zijn eigen tuin opgekweekt tot inmiddels mooie jonge bomen. Daardoor zijn exact dezelfde soort peppels (klonen) beschikbaar. Een daarvan heeft Sesink nu onlangs "verhuisd" naar de plek met de drie peppels, "en nu staan er weer vier".

Nieuwe beplanting rondom voetbalvelden

HSL heeft samen met SV Basteom afgelopen winter een plan ontwikkeld voor het herstel van de beplanting rond de voetbalvelden.

Begin maart hebben vrijwilligers van de voetbalclub Basteom - die deels ook lid zijn van HSL - samen 200 nieuwe eikenboompjes geplant in de "eiken hakhout wal" tussen de voetbalvelden en de Hoge Wesselink ter hoogte van autobedrijf Melgers. Vroeger stond op die plaats het 5 ha grote "Hooge Bosch". Nu is het laatste restje van dat bos uitgebreid met 200 nieuwe eikenbomen. Wie meer wil weten over de historie van het Hooge Bosch kijkt op het infobord van HSL en de Historische Vereniging Steenderen dat achter Melgers bij het begin van de hakhoutwal staat.

Ook zijn open plekken in de beplanting langs de voetbalvelden aan de zijde van de Onderstraat en Molenkolkweg ingevuld met nieuwe beplanting: 150 struiken van onder andere Gelderse Roos en hazelaar.

HSL heeft gezorgd voor de aanschaf en de financiering van het plantmateriaal.

HSL-boom cadeau voor IJscub

Op 16 februari 2019 bestond IJscub De Molenkolk 100 jaar! Ter gelegenheid daarvan heeft HSL aan de IJscub een eikenboom aangeboden en die geplant op het terrein naast de Ieskeet. Daarmee wil HSL ook aangeven erg dankbaar te zijn dat wij op onze werkdagen en voor de jaarvergadering gebruik mogen maken van de Ieskeet!

Werkgroep KLUS: Boomfeestdag

[coördinator: Frans Peelen]

Deze werkgroep doet onderhoudswerk in het landschap dat niet op de "gewone" zaterdagse werkdagen van HSL kan plaatsvinden.

Op woensdag 13 maart hebben leden van de werkgroep de jaarlijkse Boomfeestdag begeleid. Op die ochtend - kwamen zo'n 30 leerlingen van groep 8 van Basisschool De Pannevogel naar een weiland aan de rand van de stad Bronkhorst. Daar hebben

zij - in de stromende regen - een flinke meidoornhaag geplant langs de rand van het weiland. Over een aantal jaren zal het aanzicht van Bronkhorst komende vanuit Baak daardoor nóg fraaier zijn.

VAN DE WERKGROEPEN

Werkgroep HoogStamLeu

[coördinator: Fred Oostendorp]

Deze werkgroep verzorgt het onderhoud van circa 260 hoogstambomen in 3 boomgaarden, die HSL in beheer heeft. Veel snoeiwerk, want: "snoeien doet groeien". Nieuwe meewerkers zijn welkom! Wie met deze Leu meewerkt leert meteen het snoei-vak.

Werkgroep Steenuilen

[coördinator: Philip van Dijk]

De steenuilen gaan vanaf februari weer een nestkast opzoeken en de werkgroep Steenuilen begint in april aan zijn tweede seizoen met een inspectieronde van de nestkasten: is de kast "bezet", zijn er eieren en zo ja hoeveel? Daarna kijken of de jongen succesvol uit het ei komen, en dan ringen we de jongen tussen de 14 en 21 dagen. Een paar weken later kijken we nog een keer of de jongen veilig het nest hebben verlaten. Tot slot maken we in het najaar/ begin van de winter nog een schoonmaakronde en repareren waar nodig de nestkasten.

Werkgroep Akkerranden

[coördinator René van Eijden]

Deze werkgroep is medio 2018 gestart met als doel zoveel mogelijk akkerranden ingezaaid te krijgen met akkerbloemen. Daarvan gaan o.a. insecten, vogels en patrijzen profiteren. Na een rondvraag bij bekenden en een oproep in de lokale kranten hebben we nu een lijst met 12 geïnteresseerden die totaal circa 11.000 m2 willen laten inzaaien. Dat gaat op 13 april 2019 gebeuren. De gronden worden door 't Onderholt zaai-gereed gemaakt door ze te frezen; aansluitend gaan HSL-leden deze gronden met de hand inzaaien en harken.

Patrijzen tellen

Om te kunnen vaststellen of bloemrijke akkerranden daadwerkelijk leiden tot meer biodiversiteit worden jaarlijks patrijzen geteld. Sinds februari van dit jaar tellen enthousiaste vrijwilligers hoeveel patrijzen nu al rondom Steenderen rondlopen, en waar. Na een cursusavond "patrijzen tellen" zijn er circa 20 tellers aan de slag gegaan in het veld. In de eerste week van februari telden zij al 12 patrijzen (6 koppeltjes) rondom Steenderen!

Werkgroep Bijen

[coördinator: Lucas Kalkers]

De werkgroep Bijen is nog "in winterrust".

Plantenbos

[coördinator: Harry Sesink]

In januari tot maart 2019 heeft HSL in overleg met 't Onderholt extra onderhoud gedaan in het Plantenbos.

Er zijn bomen omgezaagd en afgevoerd. Het ging om essen, met name de essen die langs de wandelpaden staan. Sinds enige tijd heerst in heel Nederland de zogenaamde "essentakkenziekte". Zieke bomen kunnen onverwacht omvallen, en dat is langs de wandelpaden niet veilig. Daarnaast heeft HSL op diverse plaatsen "bosplantsoen" geplant. Bosplantsoen is een mengsel van diverse houtige planten en struiken, die van nature in Nederland voorkomen.

Door het onderhoud ontstaat ook meer afwisseling in de beplanting en wordt het bos van onderen wat dichter zodat er meer schuilgelegenheid ontstaat voor vogels en allerlei ander beesten. Ook insecten zijn gebaat bij een gevarieerd bos.

HSL-akker en -wei bij Bronkhorst

[coördinator: Harry Sesink]

Sinds 2017 pacht HSL de akker "Kriegerieje" aan de kop van de Boterstraat in Bronkhorst. In 2018 is de akker ingezaaid met zomergerst, zonnebloemen en akkerkruiden. Dat was fraai om te zien voor de bezoekers en de inwoners van Bronkhorst, en fijn voor insecten, fazanten, patrijzen, muizen, reeën, uilen en andere vogels; daarom is het gewas op deze akker niet geoogst, zodat het gedurende de winter als voedsel dient voor de dieren. Begin dit jaar zijn er patrijzen gesignaleerd op de akker. Daarom gaan we dit voorjaar een deel van de akker niet omploegen, zodat de patrijzen daar dekking kunnen blijven hebben en hopelijk jongen grootbrengen. Het andere deel van de akker gaan we dit voorjaar weer inzaaien met bloemenranden en zonnebloemen.

Sinds begin 2019 pacht HSL ook de aangrenzende smalle weide "t Haagje", omzoomd door knotwilgen. Deze weide pachten we van de gemeente. We beheren deze weide extensief zodat de natuurlijke kruiden zich kunnen ontwikkelen. In het najaar van 2018 hebben we met subsidie van de gemeente achterin de weide een poel hersteld. Tijdens de werkdag op 16 maart j.l. hebben we resten van afrasteringen afgevoerd, want die wei hoeft niet meer afgerasterd te zijn.

Bestuur

Het bestuur organiseert de activiteiten van de vereniging en ontwikkelt daarnaast initiatieven om het landschap rondom Steenderen te verbeteren. Het bestuur overlegt onder andere met de gemeente Bronckhorst - bv. in het kader van het project Dorp en Rand - en met Staatsbosbeheer.

Begin maart j.l. heeft een delegatie van het bestuur een goed gesprek gehad met wethouder Paul Hofman van Bronckhorst over hoe wij elkaar kunnen helpen en versterken bij de instandhouding en verbetering van het landschap. Vanuit HSL lag daarbij het zwaartepunt op het herstellen en in stand houden van oude landschapselementen. Wij hebben onze zorgen uitgesproken over de verdergaande verschraling van het Steenderse landschap. In het najaar spreken we elkaar opnieuw.

Nieuwe projecten

[coördinator: Lucas Kalkers]

Het Bestuur heeft enkele nieuwe projecten in ontwikkeling. Wij willen graag van de leden horen of zij daarin geïnteresseerd zijn:

1. een cursus snoeien van fruitbomen;
2. een cursus bouwen van een insectenhotel;
3. een cursus biodiversiteit in eigen tuin.

➤ **Heeft u interesse** in een van deze cursussen, geef dat dan svp per email door aan onze secretaris: info@hetsteenderslandschap.nl.

Ook **suggesties** voor andere projecten zijn welkom

Belangrijke data in 2019

Noteer deze data alvast in uw agenda!

- vrijwilligersavond (voor alle leden): woe 19 juni 2019, vanaf 19.00 u
- landelijke natuurwerkdag: zaterdag 2 november 2019, van 08.45 tot 13.00 u.

Wij hopen u op één of meerdere werkdagen te mogen begroeten. Ook HSL-leden die tot nu toe niet aan de werkdagen meededen worden van harte uitgenodigd om dat eens 'n keer te komen proberen.

Meer informatie?

Natuur- en Landschapsvereniging
Het Steenders Landschap
Lucas Kalkers, secretaris
Kon. Julianalaan 26; 7221 BW Steenderen
www.hetsteenderslandschap.nl
email: info@hetsteenderslandschap.nl

[Samenstelling Nieuwsbrief: Frank van Heijst]